

Στρατηγική κινεζοφοβία

Νομίζεις ότι βλέπεις τα «προσεχώς» φουτουριστικής ταινίας. Μια τεράστια συνεδριακή αίθουσα, με high tech γραφικά παντού, όπου ο ομιλητής, ένας πολύ μοδάτος σαραντάρης κινέζος, απευθύνεται, με την βοήθεια εντυπωσιακών multi-media, σε καλοβαλμένους, νεαρής ηλικίας, συμπατριώτες του, άνδρες και γυναίκες. Ο λόγος του, στα Κινεζικά (με αγγλικούς υπότιτλους) λακωνικός, στυλιζαρισμένος, σαφής, πειστικός.

«Τα κραταιά έθνη οδηγήθηκαν στην παρακμή για τον ίδιο λόγο», ξεκινά να λέει, την ώρα που οι οθόνες πίσω του, γύρω του, βομβαρδίζουν το κοινό με εικόνες και βίντεο όπου εναλλάσσονται ο Παρθενώνας, το Κολοσσαίο, η Βουλή των Κοινοτήτων στο Λονδίνο, και τέλος το Καπιτώλιο στην Ουάσινγκτον. «Παρήκμασαν επειδή αμέλησαν τις αρχές που τα κατέστησαν κραταιά», συνεχίζει. Ξάφνου οι γύρω του εικόνες μετατρέπονται σε οπτική καταγραφή της Κρίσης του 2008, περνώντας εν ριπή οφθαλμού από την Lehman Bros στα ερειπωμένα σπίτια που έχασαν οι πτωχευμένοι ιδιοκτήτες τους, στα εργοστάσια που παραμένουν κλειστά στο Detroit, σε διαγράμματα του αμερικανικού χρέους που αποτυπώνουν την εκθετική του πορεία. Χωρίς ανάσα, ο ομιλητής προχωρά στο ζουμί της τοποθέτησής του: «Η Αμερική προσπάθησε να ξεπεράσει την Κρίση της φορολογώντας και ξοδεύοντας.» Με ένα κακεντρεχές χαμόγελο να σχηματίζεται στο πρόσωπό του, συνεχίζει: «Το χρέος τους όμως ανήκε σε εμάς.» Ήταν το προοίμιο για το συμπέρασμά του που το κοινό υποδέχθηκε με αυτάρεσκο γέλιο: «Τώρα εργάζονται για πάρτη μας!» Μόνο στο τέλος, όταν πέφτουν οι τίτλοι «Ψηφίστε Romney, γιατί η ανεξαρτησία των ΗΠΑ απαιτεί μειώσεις του ελλείμματος» καταλαβαίνεις ότι τα τελευταία τρία λεπτά παρακολουθούσες στην τηλεόρασή σου πολιτική διαφήμιση του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος που επενδύει χωρίς αναστολές στον φόβο της «Κίτρινης Λαίλαπας».

Δυστυχώς φαίνεται ότι τα μαθήματα της Ιστορίας έχουν ξεχαστεί. Το Κραχ του 1929, καθώς και το δεύτερο εξ ίσου σημαντικό (αλλά λιγότερο γνωστό στην δική μας γενιά) Κραχ του 1937, μας προσφέρουν δύο απλά μαθήματα: Πρώτον, όταν καταρρέει το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα, η αποτυχία συντονισμού των οικονομικών πολιτικών των μεγάλων οικονομικών δυνάμεων εγγυάται ότι η Κρίση θα διαχυθεί με μαθηματική ακρίβεια στις τέσσερις γωνιές της Γης. Δεύτερον, πολύ σύντομα ξεσπά ένας ανόητος πόλεμος (όχι πάντα με σφαίρες και αεροπλάνα) όλων εναντίον όλων. Στην Ευρώπη σήμερα, μετά το δικό μας 1929 (το 2008) βλέπουμε αυτές τις εξελίξεις να μας πνίγουν. Βλέπουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση να έχει εξελιχθεί σε μια αρένα όπου ο καθένας, υπό το πρόσχημα «λύσεων» που τελικά εντείνουν την Κρίση, στρέφεται εναντίον των άλλων. Στην Αμερική, οι Προεδρικές εκλογές οδήγησαν σε πολιτικές διαφημίσεις όπως αυτή που σας περιέγραφα πιο πάνω οι οποίες βάζουν την χώρα στην τροχιά μιας καταστροφικής σύγκρουσης με την Κίνα. Μιας σύγκρουσης από την οποία μόνο ηττημένοι θα προκύψουν.

Η «υπόθεση εργασίας» που κρύβεται πίσω από την διαφήμιση αυτή, και η οποία αντανakλά πλήρως την πολιτική του κ. Romney, είναι η εξής: Η κυβέρνηση Ομπάμα, στην προσπάθειά της να σταματήσει το κλείσιμο τραπεζών και εργοστασίων, ξόδεψε και έκοψε υπερβολικά πολλά χρήματα. Όμως αυτά τα χρήματα πήγαν χαμένα και απλά γιγάντωσαν το χρέος της χώρας, ουσιαστικά καθιστώντας τις ΗΠΑ δέσμιες των Κινέζων οι οποίοι, πονηροί όντες, αγόρασαν τα ομόλογα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης. Έχοντας αγοράσει το χρέος αυτό, η Κίνα τώρα μπορεί να εκβιάζει τις ΗΠΑ, επιβάλλοντας χαμηλή ισοτιμία για το ρεμνίμπι (το Κινεζικό νόμισμα), κάτι που «κλέβει» θέσεις εργασίας από την Αμερική. Άρα, καταλήγει το σκεπτικό των Ρεπουμπλικανών, αυτό που προέχει είναι «να μειώσουμε το έλλειμμα, να απεγκλωνιστούμε από την Κίνα, και να τους επιβάλουμε δασμούς έως ότου αποδεχθούν να αυξήσουν την ισοτιμία του νομίσματός τους.»

Πρόκειται για μια επιθετικά ανόητη και καταστροφική θεώρηση που, αν γίνει επίσημη πολιτική του αμερικανικού κράτους, θα μιμηθεί την δηλητηριώδη πολιτική του Προέδρου Herbert Hoover ο οποίος, μετά το 1929, επέβαλε (α) μείωση κρατικών δαπανών (ώστε να μειώσει το δημόσιο έλλειμμα) και (β) δασμούς στις εισαγωγές από το εξωτερικό για να «προστατεύσει», δήθεν, την αμερικανική οικονομία από τους Κινέζους της εποχής. Αποτέλεσμα; Η Μεγάλη Ύφεση και ο 2^{ος} Παγκόσμιος Πόλεμος.

Η δυστυχία μας είναι ότι και η άλλη πλευρά λίγο-πολύ την ίδια λογική ενστερνίζεται. Γιατί μπορεί μεν ο Πρόεδρος Ομπάμα να μην καταφέρεται με το ίδιο μένος κατά της Κίνας αλλά, ουσιαστικά, αποδέχεται την «υπόθεση εργασίας» σύμφωνα με την οποία η Αμερικανική οικονομία πλήττεται από το υποτιμημένο Κινεζικό νόμισμα. Και οι δύο υποψήφιοι υποδαυλίζουν (αν και όχι με το ίδιο σθένος) έναν πόλεμο εντυπώσεων εναντίον της Κίνας, καθιστώντας στο φαντασιακό του μέσου Αμερικανού τους Κινέζους ως πηγή δεινών για την Αμερική. Πρόκειται για κατασκευή εχθρών εκεί που δεν υπάρχουν, για τακτικές που έχουν ανασυρθεί από τις χειρότερες στιγμές της ανθρωπότητας.

Η πραγματικότητα δεν μπορούσε να είναι διαφορετική από εκείνη που απεικονίζει η τηλεοπτική διαφήμιση του κ. Romney: Δεν συμφέρει την Κίνα η Κρίση της Δύσης. Το ότι της ανήκει το αμερικανικό χρέος δεν ενδυναμώνει την Κίνα όσο η αμερικανική οικονομία παραπαίει. Στόχος της Κινεζικής ηγεσίας δεν είναι να χρησιμοποιεί το στοκ αμερικανικών ομολόγων που διαθέτει για να κρατά το ρεμνίμπι χαμηλά. Μην ξεχνάμε ότι το Πεκίνο έχει επιτρέψει στο κινεζικό νόμισμα να ανέβει 39% από το 2008 σε σχέση με το δολάριο. Μην ξεχνάμε ότι, αν ανέβει κι άλλο, θα ζημιωθούν εταιρείες όπως η Apple πιο πολύ από τις κινεζικές. Όχι, το Πεκίνο ξέρει καλά ότι οι τύχες του είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με εκείνες των ΗΠΑ.

Πράγματι, αντίθετα με την προπαγάνδα της τηλεοπτικής διαφήμισης που σας περιέγραφα, η παρακμή των ΗΠΑ θα αποτελέσει πλήγμα για την Κινεζική βιομηχανική επανάσταση που επιτελείται. Μια μείωση των κρατικών δαπανών

στην Αμερική, όπως προτείνει ο Romney σήμερα (εν μέσω ύφεσης), θα συμπαρασύρει στην άβυσσο της συρρίκνωσης όχι μόνο τις ΗΠΑ αλλά και την Κίνα. Διαφημίσεις τέτοιου είδους, που στρέφουν ένα μεγάλο έθνος εναντίον ενός άλλου, μπορεί να κερδίζουν ψηφοφόρους αλλά ναρκοθετούν τον δρόμο προς το μέλλον.